

Seminář č. II - právní pojmy a jejich výklad (MVD025K - JARO 2022)

Zadání příkladů:

I. Najděte legální definice následujících právních pojmů a určete jejich pojmové znaky. Pokuste se teoreticky pojem zařadit do určité kategorie. Pokud máte pocit, že existuje více legálních vymezení tohoto pojmu, pokuste se definice pojmů porovnat a určit obsah (intenzi) a rozsah (extenzi) těchto pojmů. Pokud legální definici nenaleznete, pokuste se vymežit význam těchto pojmů z jiných zdrojů právních informací, než jen z právních předpisů.

- 1) rodina
- 2) ústavní pořádek

II. Pozorně si prostudujte úryvek z argumentace Nejvyššího soudu ČR k problematice kvalifikace vodícího psa (viz k tomu rozsudek NS ze dne 25. 1. 2018, sp. zn. 33 Cdo 1201/2017) a řešte úkoly zadané níže:

„Nejvyšší soud dovolání připustil pro řešení otázky dosud neřešené, zda vodícího psa lze z hlediska § 599 odst. 1 občanského zákoníku zařadit výhradně do kategorie věc – zvíře. Vodící pes je zvířetem, které má krom vlastností náležejících psovi jako zvířeti rovněž vlastnosti, resp. schopnosti charakterizované označením „vodící“. Na základě zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, lze vodícího psa označit za zvláštní (kompenzační) pomůcku. Samotné označení na základě tohoto zákona sice z vodícího psa automaticky nečiní pro účely § 599 odst. 1 občanského zákoníku jinou věc než zvíře. „Nástavbu“ zvířete – vodícího psa tvoří právě soubor vlastností, resp. schopností a stav cvičenosti, které jej činí vodícím a které jsou vymezeny v příloze 2 (Dovednosti vodícího psa) vyhlášky č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením. ... Vodícího psa je proto nezbytné posuzovat současně jako zvíře a (živou) věc – specifickou kompenzační pomůcku; přičemž je třeba pečlivě odlišit, které případné vady má pes jako zvířecí druh (vady zvířete) a které vady se týkají nedostatků té jeho složky, která kompenzační pomůckou (a činí jej vodícím psem). Pokud vodící pes vykazuje vady, které by bylo možno přisoudit jakémukoliv psovi (např. skrytá nemoc nebo zranění, výskyt dysplazie kyčelního kloubu apod.), je na místě požadovat, aby byly vytknuty v prekluzivní lhůtě šesti týdnů po převzetí. Avšak vady spočívající v neschopnosti vodícího psa disponovat zvláštními vlastnostmi stanovenými vyhláškou č. 388/2011 Sb., resp. tyto vůbec získat, lze vytknout do šesti měsíců od předání, neboť jde o vady věci – specifické kompenzační pomůcky.“

§ 599 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

- (1) Vady musí kupující uplatnit u prodávajícího bez zbytečného odkladu. Práva z odpovědnosti za vady se může kupující domáhat u soudu, jen jestliže vady vytkl nejpozději do šesti měsíců, jde-li o vady krmiv, do tří týdnů a jde-li o vady zvířat, do šesti týdnů od převzetí věci.

Otázky a úkoly:

- 1) Jaké metody výkladu a právnícké argumenty uplatnil Nejvyšší soud při výkladu pojmu „vodící pes“?

2) Vysvětlete účelový kontext, v němž soud předmětný výklad zaujal. Jakým způsobem formuje účel právní regulace sémantické pole právního pojmu?

3) Pojmenujte dva systematické principy, o něž se opírají úvahy Nejvyššího soudu o charakteru vodícího psa. Zaujměte k právnímu závěru Nejvyššího soudu vlastní stanovisko.

III. Promyslete si význam následujících legálních definic obsažených v novém občanském zákoníku (z. č. 89/2012 Sb.) a pokuste se odpovědět na následující otázky:

Díl 1

Všeobecná ustanovení

§ 489

Věc v právním smyslu (dále jen „věc“) je vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí.

§ 493

Lidské tělo ani jeho části, třebaže byly od těla odděleny, nejsou věci.

§ 494

Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

§ 495

Souhrn všeho, co osobě patří, tvoří její majetek. Jméno osoby tvoří souhrn jejího majetku a jejích dluhů.

Díl 2

Rozdělení věcí

§ 496

Věci hmotné a nehmotné

(1) Hmotná věc je ovladatelná část vnějšího světa, která má povahu samostatného předmětu.

(2) Nehmotné věci jsou práva, jejichž povaha to připouští, a jiné věci bez hmotné podstaty.

Otázky:

- 1) Jaký je logicko-systematický vztah mezi pojmem „majetek“ a „věc“?**
- 2) Může být právo považováno za věc?**
- 3) Je zvíře považováno za věc? A může být zvíře součástí majetku osoby?**